

OMSLAG

Het heiligenboek

Eleonora, Renata en Johanna Francisca. Drie sterke vrouwen Tom Zwaenepoel

Figuren zoals Eleonora van Engeland (1222-1291) en Renata van Beieren (1544-1602) combineren hun invloedrijke politieke functie met een bescheiden maar levensnodig zakelijke zending. Met concrete projecten van liefdadigheid proberen ze de almaar groter wordende kloof tussen het rijke hof en het noodlijdende volk te dichten. Met hun strijd om rechtvaardigheid en liefde voor hun onderdanen durven ze in te varen tegen de stroom. Ze zetten alles op alles om het aangeboren egoïsme van de 'sterken', de onverschilligheid van de 'machtigen' en de hebzucht van de 'kapitaalkrachtigen' te overwinnen.

Eleonora is een Franse prinses uit de Provence die op veertienjarige leeftijd huwt met de Engelse koning Hendrik III. Door haar goede opleiding is ze een waardevolle raadgeefster voor haar echtgenoot. Beiden slagen erin orde te brengen in het chaotische land. Terwijl Hendrik zich inzet voor vrede in zijn rijk, ontfermt zijn vrouw zich over het volk. Ze verdeelt persoonlijk brood en soep onder armen en zieken, financiert de vorming van gedegen leerkrachten en missionarissen en

sticht kerken en kloosters. Wanneer Hendrik in 1264 gevangengenomen wordt, slaagt Eleonora erin hem te bevrijden met een leger dat ze zelf heeft samengesteld. Na Hendriks overlijden in 1272 neemt Eleonora het regentschap waar voor haar zoon Eduard I, tot hij van de kruistocht terugkeert. Ze verlaat het slot en neemt haar intrek in een klooster, ver weg in de Engelse bossen. In het benedictijnenklooster Amesbury legt ze haar kroon en de purperen mantel af en wordt ze kloosterlinge, wat ze als kind altijd al had willen zijn. Na korte tijd weet men in het klooster niet meer dat Eleonora ooit koningin is geweest.

Renata is de echtgenote van de Beierse hertog Willem V de Vrome. Voor de opvoeding van haar tien kinderen doet ze geen beroep op dienaars, gouvernantes of hofleraren. Het is voor haar vanzelfsprekend dat een moeder haar kroost zelf opvoedt. Ze leert haar kinderen God beminnen en hun bezittingen te delen met de armen. Renata's devies voor een voorbeeldig leven luidt: stel niet de vraag „Hoe moet ik handelen, zodat het me goed gaat?“, maar „Wat kan ik doen, zodat het de an-

deren goed gaat?“. Elke dag bedient ze twaalf armen aan haar tafel, jaarlijks schenkt ze aan 72 armen zelfgenaaide hemden of mantels. Hiermee treedt ze in de voetsporen van de twaalf apostelen en de 72 door Jezus uitgezonden leerlingen. Bovendien stikt Renata ook gratis kerkgewaden en katoenen kelkdoeken. Met haar vermogen wordt het Elisabethziekenhuis voor armen en hulpbehoevenden opgetrokken. Haar man laat de Michaelskerk in München bouwen. In hun laatste levensjaren leggen Renata en Willem hun hertogelijke kledij af en leven ze als eenvoudige mensen. Een tijdgenoot van Renata is Johanna Francisca, die in 1572 als dochter van een edelman in Dijon wordt geboren. Op twintigjarige leeftijd huwt ze baron Christophe de Chantal. Na een gelukkig huwelijk van tien jaar sterft Christophe aan de gevolgen van een jachtongeval. Vanaf dan wijdt Johanna Francisca zich enkel nog aan de opvoeding van haar vier kinderen, aan gebed, aan boete en aan werken van naastenliefde. De eerste mystieke ervaringen en visioenen doen zich voor. Als ze in de Sainte Chapelle in Dijon een

van Franciscus' vastenpreken hoort, vraagt ze hem haar geestelijke vader te worden (1604). Tussen beiden groeit allengs een innige vriendschap. Op Franciscus' advies sticht Renata in 1610 de orde van de Visitatie. De orde, die onder de geestelijke leiding van Franciscus komt te staan, is bedoeld voor weduwen en vrouwen die zich geroepen voelen tot een kloosterbestaan, maar niet opgewassen zijn tegen de strenge praktijken in de bestaande ordes. In 1641 sterft ze in het visitatieklooster van Moulins, een van haar tientallen stichtingen. De visitandinnen, die later vooral in het onderwijs actief zijn, bereiken in de achttiende eeuw met tweehonderd kloosters hun grootste uitbreiding.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheden van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

2 januari, 9 uur, Braambos via VRT één (herhaling omstreeks 23 uur via Canvas). Na de gebruikelijke *Close-up* op de maatschappelijk-spirituele actualiteit de reportage *Het evangelie in kleur*. *Miniaturenboek uit Echternach*, over een pronkstuk uit 1030 uit de collectie van de Koninklijke Bibliotheek in Brussel dat mensen raakt tot de dag van vandaag. In *Twee over Een* praat Lucette Verboven met Enzo Bianchi, stichter en prior van een dubbelklooster in het Noord-Italiaanse Bose, niet ver van Turijn. Mannen en vrouwen, katholieken, protestanten en orthodoxen wonen, werken en bidden er samen. Verboven ontmoet Bianchi in de Oude Abdij van Drongen en vraagt hem of het christendom nog in staat is een tegengewicht te bieden aan de cultus van het ego en het libertinisme, of het celibaat niet achterhaald is en of we bang moeten zijn van de islam.

De vrome kudde

Nieuwjaar Ingezonden door Goedelijke Stekens

Zaterdagochtend 1 januari omstreeks halfvier houdt de politie een bevelde man tegen. Ze willen weten waar hij op dat vroege uur naartoe wil.

– Wel, agent, ik ben op weg naar een lezing over alcoholmisbruik en de effecten ervan op het menselijke lichaam.

– Een lezing zegt u? Op nieuwjaarsochtend? En wij moeten dat geloven! Wie is nu zo gek om uitgerend vandaag en op dit uur een lezing te geven?

Antwoordt de man droogjes:

– Mijn vrouw, mijnheer de agent...

Nieuwjaar Ingezonden door Jan Umans

Nieuwjaarsdag, drie uur 's ochtends. Een man loopt te ijsberen over het trottoir. Een politiewagen stopt.

Wat voert u hier uit op dit uur?

Ik heb mijn sleutel vergeten, agent. Dus ik wacht maar om te gaan slapen tot mijn kinderen thuiskomen.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

VLAAMSE PUZZELS
DEPUZZELAAR
Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba
Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.
Méér van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.
Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: SPIONAGE

navigatiemiddel hand-schrift	↓	harde trek Europees land	↓	muziekstuk	↓	deel v.e. vis kaartkleur	↓	wurgtouw zwarte kleverige stof	↓
↙	7	↓				↓		6	↘
scheepsvloer smalle weg	→			radio-toestel voorschrift	→				
↙			grasland taakgroep	↘			boksterm door water omgeven land	→	
bedrag aan ontvangen gelden	→	4	↓			1	↓	reeks	
tropische boom	→	bedorven werelddeel	→			vordering dun	→		kleur
↙	↓			inzet bij een spel	→				3
voormalig Congo kleur-schakering	→					vlaktemaat dieren-geluid	→		
↙				evenaar	→	5	↓		
lusthof	→	8				maatschappelijke stand	→		2

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---